

LA TARTRANA

butlletí de règim interior del
centre d'estudis
d'altafulla

RECULL DE COSES NOSTRES

altafulla, maig del 1982

nº 16

RECORDANCES DE LA VILA D'ALTAFULLA

Veient en la Tartrana núm. 2, escrita per Francesc Blanc i Cañellas (a) Fontxo la fermesa de tots els altafullencs que, per tal d'aconseguir les escoles pels petits de la vila, no hi repararen sacrificis, recordo amb joia els treballs que efectuàrem per tancar el camp de futbol de Vora-Mar -cedit aquest pels Srs. Macaya- primerament amb travesses de la via i canyes, i després amb peces de formigó, on els capvespres ens juntàvem quasi tot el jovent, treballs que ens dirigia portant-hi les eines necessàries, el company i bon amic Ricard Boronat, mestre paleta, gran esportista i excel·lent jugador del primer equip, i que en aquests treballs arribàrem a cercar-lo. Tot fet de bon grat i pagant tan sols entre nosaltres el ciment i els filferros. ¡Què admirable i bonica és la unió i la voluntat d'un poble!

PROTECTORS DE LA INFANCIA

Fent memòria dels nostres avantpassats, ja que puc parlar-vos des de l'any 1910, si be en aquella data tan sols algunes coses per referències de veïns i també dels meus pares, existien ja de molt abans dues famílies a Altafulla que tenim també un deure de recordar-les amb especial estima per l'amorositat en vers els petits i vells de la nostra vila: (Pere Rigalt i Antònia Lladós -família Rigalt-Macaya-).

Segons versions d'amics i també dels meus pares, aquesta família instal·lada senyorialment en la casa "Villa Antònia" que encara existeix i traspassada no fa molt temps a nous propietaris, havia estat una llar

Senyera de la Coral "El Ruiseñor" que el Sr. Segòvia, actual propietari de ca Rigalt, ens permeté retratar. (Foto de l'Arxiu del Centre d'Estudis).

plena de joia per part d'aquest matrimoni en vers la mainada i els vells de la nostra vila. Ja a les darrereries del 1800 existia una coral de la qual formava part també el meu pare, q.e.p.r., i que havia estat obsequiada diverses vegades; dintre d'una d'aquestes festes els hi feren ofrena d'una senyera brodada per la senyora Rigalt. Com a

record de la meva infantesa sols puc dir que any rera any, i en arribar el Diumenge de rams, ens obsequiaven a tots els nens del poble amb palmes per

vista parcial de la part posterior de la senyera, on s'hi aprecia la data (24 de setembre del 1882).

(Foto de l'Arxiu del Centre d'Estudis).

anar a beneïr el ram; així mateix, també en la festa del Dijous Sant ens donaven masses i carraus per anar a fer els fasos -matar jueus-, festa que se celebrava a la tarda, amb ofici de Tenebres i a la que tot el poble s'hi bolcava i hi assistia amb els seus millors vestits. Aquest ofici se celebrava a diferents veus, entre presbiteri, trona i dalt del cor. Rera la barana del presbiteri, en ambdós costats, hi havia dos bancs on es trobaven assegurades les Autoritats i, davant d'aquestes, el Salomó de les Matines, on en el triangle d'aquest hi havia col.locats dotze ciris encesos que en cada una de les dotze lliçons de l'Ofici, se n'apagava un, i com més s'anava acostant a apagar l'últim, més es produïa la intranquil.litat per part dels petits que, asseguts als bancs més propers al presbiteri, es formava el rum rum dels petits a coll de les seves mares amb els carraus, i nosaltres amb les masses, havent-hi alguna vegada cops de massa al cap, entre nosaltres, i havent-hi hagut de baixar el senyor rector a fer que calléssim i posar-hi pau. En apagar-se l'últim ciri, en Baltasar Pijuan, que era el sagristà i havia posat sis o vuit cabirons, amb tots els llums de l'Església apagats, ens feia agenollar davant els troncs i vinga cops de massa, que acabava semblant un terratrèmol.

En aquest acte dels fasos o matar jueus, n'era costum de totes les mares que tenien nens petites, portar-los -per tradició- amb els millors vestits, inclús algunes d'elles amb el joc de batejar, i llavors els estiraven llargs a terra, damunt les rajoles de l'Església, assegurant amb això que fossin lliurats de la troncadura.

Aquest miraculós acte que, degut als meus avançats anys quasi be no el recordava, em fou recordat per la Sra. Cecília Milà, i justificat també per Mossèn Ramon Quintana Argilés (mort fa pocs dies), sr. rector que fou molts anys de l'Església nostra i que el 15 d'octubre del 1951 havia estat nomenat per l'Ajuntament Nacional Sindicalista d'Altafulla "HIJO ADOPTIVO", en senyal d'agraïment per la reconstrucció de l'Altar Major de l'Església. Signat aquest títol honorífic per Ignasi Marquès i Teodoro Giménez (*)

Acabada la cerimònia de l'Ofici, tothom anava a sopar per després tornar a l'Església per assistir a la processó del Sant Enterro, acte aquest fet amb tota solemnitat, éssent presenciat per molts forasters de pobles veïns que cada any acudien per veure l'esplendorositat que havia obtingut aquesta processó.

Jo crec que aquesta família extraordinàriament bondadosa i que tan poc se n'ha parlat d'ella, tenen també merescut encara que fos un petit homenatge.

JOSEP SABATE i ELIAS.

(*) Aclariment del Centre d'Estudis: El dia que es prengué dit acord l'alcalde d'Altafulla era Antonio Sabaté Geli, però en ofici del mateix dia, rebut dos dies més tard, el governador civil li accepta la dimissió que havia sol·licitat, passant a fer d'alcalde accidental el 1er. tinent d'alcalde, Ignasi Marques (a.c.s.) que és qui, junt amb el secretari, signen el títol esmentat.

la "Villa Antonia" al·ludida per Josep Sabaté, en una postal de Roisin de principis de segle.

LA TARTRANA agraeix a Josep-Me Ramon Magriñà que ens hagi permès fotocopiar una escriptura del 1903 del que avui és una propietat municipal. A l'Andreu Magriñà Canals pel be de Déu de postals, estampes, fotos, esquel·les, etc., que ens ha donat. A Maria Sordé Dalmau pels números del Virolet que ens ha obsequiat. A Salvador Gatell Gavaldà per haver-nos regalat un carnet del C.F.A.E.D. (Club de Fútbol Altafulla de Educación y Descanso). Al Ramon Pijoan Milà per la recopilació que ha fet i ens ha tramès de quatre cançons de caramelles cantades a Altafulla a la primera dècada d'aquest segle. I a Francesc Dalmau Rius per l'exemplar del Correo Catalán on apareixia un article sobre Joaquim Gatell i Folch, el "Caid Ismail". A tots ells, repetim, gràcies per ampliar el RECULL DE COSES NOSTRES.

centre d'estudis
d'altafulla